

כלומר, סגרו את בתי הטבילה (624).

הלך רבי ראובן בן איסטרובלי, וסיפר קומי, גילח שערות ראשו כדרך שעושי הגויים, כדי להתנכר, שלא יכירו בו שהוא יהודי, והלך לרומי, וישב עמחם, עם גדולי רומי.

אמר להם רבי ראובן לגדולי רומי: מי שיש לו אויב, מה הוא מייחל לו, שיעני או שיעשיר?

אמרו לו גדולי רומי: יעני!

אמר להם רבי ראובן: אם כן, לא יעשו בני ישראל מלאכה בשבת, כדי שיענו! (625)

אמרו גדולי רומי: טבית אמר (626), נכון הדבר, וטוב לבטל גזירה זו! ובטלוח, לגזירה זו.

חזר ואמר להם רבי ראובן: מי שיש לו אויב, יבחיש או יבריא? אמרו לו: יבחיש!

אמר להם: אם כן, ימולו בניהם לשמונה ימים, ויבחישו!

אמרו: טבית אמר! ובטלוח, גם לגזירה זו.

חזר ואמר להם: מי שיש לו אויב, ירבה או יתמעט? אמרו לו: יתמעט! אמר להם (627): אם כן, לא יבעלו נדות, ומתוך שימתינו עד עת טבילתן, יתמעטו! אמרו: טבית אמר! ובטלוח.

בסוף הכירו בו שהוא יהודי, וכל מגמתו היתה לטובת היהודים. החזירום לשלש הגזירות.

אמרו חכמי ומנהיגי ישראל: מי ילך לרומי, ויבטל הגזירות?

אמרו: ילך רבי שמעון בן יוחאי, שהוא ז"ב מלומד [רגיל] בניסים (628). אמרו: ואחריו מי ילך, מי יתלוה אליו? רבי אליעזר בר רבי יוסי.

רבי יוסי לא רצה שבנו רבי אליעזר יתלוה לרבי שמעון בן יוחאי, מפני שטען שהוא כעסן וחשש שמא יענישו, כלומר, שמא יקפיד עליו על דבר מה והקפדתו תזיק לבנו. לכן, אמר להם רבי יוסי לחכמי ישראל: ואילו היה אבא חלפתא (629) [רבי יוסי היה

ומרויחים בששת ימי המעשה, אוכלים בשבת. פירוש ב. וכן ברש"י שבעין יעקב.

626. גירסת השיטה מקובצת.

627. גירסת השיטה מקובצת.

628. כמבואר במסכת שבת [לג ב], שבהתחבאו במערה שנים עשרה שנה נעשה לו נס ונבראו לו חרוב ומעין. המיוחס לרש"י.

629. לכאורה קשה: איך הזכיר שם אביו, הלא

624. כתב המהרש"א [בחידושי אנדות]: הטעם שגזרו על שלש מצוות אלו, הוא, מפני ששלשתם נתנו לישראל כדי להיות מובדלים הבדל גדול מן הגויים. שבת ומילה הם אות בין הקב"ה לעם ישראל. וכיון שאשה איננה במילה, לכן, במצוות טבילה בא לה הבדל מבין האומות. ועיין עוד בצאן קדשים, ובספר החיים לרבינו חיים אחי המהר"ל [ספר זכות פרק ז], ובספר פתח עינים להרב חיד"א.

625. מפני שאיתא במדרש [פתיחתא דאיכה רבתי אות יז] שכל אשר טורחים בני ישראל